

Kräftfisket i Ångfjärdssjön

Midnatt. En eka låg stilla i en lika stilla sjö. I fullmånens sken avtecknade sig trädtoppar.

Surret av myggor som ännu inte somnat, doften av sjögräs.

Anja och Joni satt i den stilla ekan i den stilla sjön och höll var sitt rep. De nickade mot varandra och började dra. Under ytan tyckte de sig se en aborre som flydde det blöta repet som for uppåt. Repet krusade vattnet. De fortsatte dra tills en träbit och flätad lädertråd kom upp över ytan. Repet blev plötsligt för tungt och de höll det med ena handen samtidigt som de greppade träet med den andra och drog.

Det var en bur. Den skiljdes från vattnet och nästan flög upp i ekan som började gunga. Anja ställde sig upp för att inte tappa balansen.

I buren klättrade svarta kräftor. De knipsade med sina klor och fladdrade med sina spröt. Var de rädda?

“Nästan tretti stycken,” sa Joni. Hans tunna armar drog upp det sista repet ur vattnet och lade det på ovansidan av buren. Sedan slickade han sig om munnen och blinkade mot Anja.

Hon fortsatte se på de svarta varelserna. Deras ögon var uttryckslösa, men sättet de kravlade på varandra –

En av dem lyckades leta sig igenom en lucka i buren och stapplade åt Jonis håll. Han lyfte kräftan i mitten av kroppen, kastade den i hålet igen, trädde en tjock lädertråd mellan maskorna och knöt. De försökte komma åt hans hand med sina klor.

Anja satte sig med ryggen mot buren och greppade årorna. Klicket och klacket bakom henne gifte sig med surret från knott och mygg. Hon började ta ekan in mot stranden igen.

“Ska jag ro?” frågade Joni, bakom henne.

“Det går bra. Håll koll på de där.”

Årtagen fick hennes axlar att värka, men hon behövde se till att de kom tillbaka till de andra. Deras röster ekade över sjön.

“Jag har lite ...” sa Joni. Hon hörde hur han öppnade sin skjorta. “Brännvin.”

“Nej tack.” Hon höll orden korta. “Håll koll på djuren.”

“Hah. Djur.” Han drog upp korken. “Djur ...” Ett par klunkar, följt av en väsande utandning. “Sådär, ja.”

Hon försökte ro snabbare men armarna värkte. Spökräftor kravlade över hennes nacke, över hennes underarmar, på hennes fötter. Hon rös.

Det hade kunnat vara en vacker scen: sjön, månen, skogen, ekan, två unga.

Ekan gungade till, först kraftigt till höger sen till vänster. Anja vände sig om och såg att Joni ställt sig upp.

“Sitt ner,” sa hon. Rösten ekade tillbaka över sjön.

“Lugn.” Han skruvade upp korken igen och tog en till sup, fortfarande ståendes. Mellan dem försökte djuren hitta en utväg och knipsade mot lädertråden. Eken gled vidare av egen fart. Hon lät årarna sväva ovan vattnet.

“Kan du, snälla, hålla koll på dem så att de inte tar sig ut?” Hon svettades nu.

“Vadå,” sa Joni, skruvade på korken och stoppade flaskan innanför byxlinningen. “De är ju tretti. Det gör inget om ett par lossnar. Kom, så hjälper jag dig.”

Han klev över buren och ekan gungade våldsamt igen. Buren välte upp på högkant och välte tillbaka när Joni klev fram med sitt andra ben. Anjas hjärta försökte slå sig ut ur hennes bröst.

“Jag behöver ingen hjälp-“

“Kom här,” sa Joni och hukade sig med armarna runt henne bakifrån. Han tog tag i årorna ovan hennes händer. Hans huvud hamnade höger om hennes hals och hon kände rönnbären och spriten på hans andedräkt. “Ska jag visa.”

Han greppade för hårt om hennes händer och lyfte upp årorna. Först lät hon sina händer vara lealösa, men sedan det motsatta: hon rev och slet i dem som om de flydde från en brand.

“Så där ja,” sa Joni, med sin bröstkorg mot hennes. “Du kan ju.” Han hoppade framåt, försökte ha sitt skrev mot hennes ländrygg, men var inte vig nog.

Anja drog med hela kroppen: lyfte fram sin bröstorg när årorna var längst bak, och kastade kroppen bakåt när årorna skulle fram. Joni tappade greppet med sin vänsterhand när hon slog in i honom.

“Hörru ...”

Fortfarande klick och klack från kräftorna. Vattnet som mötte fören.

“Säg till när vi är nära,” sa Anja.

“Va ...”

Hon vände sig om och såg att de var bara ett par famnar från stranden. Hon satte i årorna och höll emot för att bromsa in farten men de slog ändå i. Joni ramlade över kräftburen och det uppmjukade trät vek från sina fästen. Han föll rakt ner i högen av kräftdjur och de nyttjade sin nyfunna frihet direkt genom att kravla över honom, kravla upp på ekans sidor, kravla ner i vattnet, hela tiden knipsandes, redo för ett nytt nät att försöka fånga in dem.

Anja följde deras råd: hon hoppade ner i vattnet och hennes fötter mötte slemmig botten. Vattnet var upp till höften. För att inte kliva på någon kräfta och bli nypt tog hon ett par kliv runt ekan, samtidigt som Joni försökte ställa sig upp i den. Han svor och skrek om vartannat; ett gällt skri, kort, som om han försökte hämta andan till ett nytt skrik innan han ens var klar med det första.

Utan att besvara honom fortsatte hon i en halvmåne runt ekan, tog tag i fören och började släpa den upp på stranden. Hon såg hur han välte runt där i, med kräftor över bröstet, över ansiktet, över benen. Även när han lyckades kasta eller slå bort ett par av dem kom det snabbt nya mot honom. Han skrek igen när de nöp honom över näsan eller låret.

Det var tungt att dra.

“Jag kommer,” sa hon. “Jag måste bara förtöja båten.” Hon böjde sig fram över fören och hittade repet de ankrade med. Joni hade lyckats sätta sig upp nu och försökte plocka bort kräftorna en och en. Hon tog repet och gick upp mot trädlinjen där det fanns en tallgren de brukade använda för förtöjning. Bakom sig hörde hon plasket från Joni som hoppat ner i vattnet. Hon knöt utan hast en dubbelknop runt grenen och småsprang sedan mot honom. De möttes precis när han tog det första klivet upp på stranden.

Hon lyfte bort en kräfta från hans hår.

“Så! Nu är de alla borta.”

Hans ögon var rödblanka, och över kinderna syntes märken från klorna. Han frustrerade genom näsan. Sedan tog han upp brännvinet, drog ur korken, och tog två rejäla klunkar. Det såg ut som det ångade om honom.

Snart hördes myggen igen. Bara enstaka klick och klack från de kräftor som inte lyckats ta sig ur båten.

Joni gned sitt ansikte mot sina händer, spottade, skakade sin överkropp.

De såg varandra i ögonen. Hon stilla, försökte dölja sin nöjdhet, han med tungan letandes ovanför och under tänderna, frustrerande.

“De här lär du ångra,” sa han.

“Tar du buren?”

Han fnös igen. Hon började gå in mot byn. Hon hörde hur han rotade i båten, plockade ihop träbitar och tråd. Hennes fötter mötte den mjuka stigen. En kall bris kylde hennes kinder. Hjärtat, fortfarande, med sina raska meddelanden.

Hans sista ord var sanna. Men hon hade fått se honom ligga hjälplös, fått vara som han för en stund.

Snart låg sjön stilla igen. Den skulle vänta på morgonen här, på en törstig älg eller en kvinna från byn som ville ha en stund i frid.

På dess botten kravlade kräftor tillbaka till sina mörka håll.